

УДК 633.1:631.527

Методологічні підходи оцінки технологій в галузі рослинництва

В.М. Тимчук¹, С.І. Святченко¹, Л.С. Осипова²

¹Інститут рослинництва імені В.Я.Юр'єва НААН (м. Харків, Україна)

²Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка (м. Харків, Україна)

В рамках стратегічного переходу аграрного сектору економіки до рівня агропромислового виробництва технологічна інновація є одним з дієвих інструментів забезпечення конкурентоспроможності та структуроутворюючим організаційним чинником наскрізної координації. На сьогодні вітчизняний аграрний сектор знаходиться на перехідному етапі від сільського господарства до агропромислового виробництва, що не дозволяє в повній мірі реалізовувати в рамках трансферу провідну роль технології і забезпечувати необхідну стабільність виробництва. З позицій побудови інноваційної системи для галузі рослинництва методологічні підходи формування і оцінки технологічних інновацій як системних рішень є актуальними і стратегічно важливими

Ключові слова: рослинництво, польова культура, технологія, операція, реалізація, інновація, інвестиція, трансфер технологій

Методика досліджень. Дослідження проводили згідно завдань НТП 46 та НТП 47 (2006-2010 рр.) і ПНД 41 (2011-2015рр.) в головній установі ЦНЗ АПВ Харківської області – Інституті рослинництва ім. В.Я.Юр'єва НААН. Предметом досліджень було визначено технологічні інновації в галузі рослинництва. За об'єкт трансферу було обрано 13 польових культур на 4 модельних рівнях ресурсного забезпечення (високому, достатньому, задовільному і низькому) та 8 модельних попередниках. При розробці робочих моделей виходили з урахування позицій організації, структурної та ієрархічної побудови систем, формалізації та системного підходу на засадах наскрізної координації. Отримані результати пройшли адаптацію в системі міжнародних і регіональних конференцій, спеціалізованих семінарів та круглих столів, які підтвердили актуальність і дієвість виділених підходів та рішень.

Отримані результати. В сучасних ринкових умовах досить чітко простежується зростаюче нарощування процесів інтелектуалізації, глобалізації, технологізації, інтеграції та підвищення конкурентного рівня. Якщо розглянути аграрну сферу економіки як специфічний напрям виробництва наочною є підвищена актуальність відповідних трансформацій та організаційних підходів. Враховуючи зростаючий попит на продукти харчування і агро сировину на внутрішньому і зовнішньому спеціалізованих ринках з одного боку та відповідне зростання організаційно-ресурсного забезпечення з іншого, необхідним є ефективне використання всього наявного комплексу конкурентних переваг. В цьому сенсі

в генезисі розвитку галузі рослинництва простежуються достатньо динамічні зміни у підходах і методології, включаючи технологічний блок (табл.1).

Таблиця 1. Порівняння підходів і рівнів організації функціонування галузі рослинництва

| Індикативні показники | Рівень | | |
|--------------------------------|-------------------------|------------------------------|-------------------------------|
| | сільського господарства | агропромислового виробництва | спеціалізованих агрокластерів |
| Інноваційність | -/+ | + /++ | +++ |
| Маркетингова активність | + /++ | ++ | ++ /+++ |
| Технологічний рівень | + /++ | ++ /+++ | +++ |
| Ресурсний рівень | + /++ | ++ /+++ | +++ |
| Кадровий рівень | + | ++ | +++ |
| Мотивація | + | ++ | ++ /+++ |
| Інтеграція в інші галузі | -/+ | ++ | ++ /+++ |
| Системність фінансових потоків | -/+ | ++ | ++ /+++ |
| Диверсифікація | -/+ | ++ | ++ /+++ |

Наведені вище індикативні показники свідчать про обґрунтованість і актуальність поетапного переходу до рівней агропромислового виробництва (середньострокова перспектива) і функціонування спеціалізованих агрокластерів

(довгострокова перспектива). І в тому і в іншому випадках одним з ключових питань є відпрацьованість системи інноваційного виробництва та формування сталого попиту на інновації. На сьогодні вітчизняна галузь рослинництва знаходиться між рівнями сільського господарства і агропромислового виробництва. Тому для виходу на задекларований рівень спеціалізованих агрокластерів як необхідна передумова, насамперед, потрібна повна реалізація потенціалу рівня агропромислового виробництва. В цьому зв'язку слід чітко розуміти, що термін «агропромислове виробництво» базується, насамперед, на органічному балансі між виробництвом і переробкою. Що в свою чергу виділяє як самостійний і стратегічний напрям організацію виробництва саме з позицій сировинної спрямованості на промислових технологічних засадах.

Якщо для традиційного рівня сільського господарства одними з основних показників є урожайність та валові збори, то для більш ринково зорієнтованого рівня агропромислового виробництва такими показниками можуть виділятися рентабельність, якість продукції, цінові коридори та інтегрованість в переробку. Споживачів на спеціалізованих ринках не цікавлять а ні урожайність, а ні з яких посівних площ сформовано відповідний торговий лот (проблематика виробника). Основні показники - це ціна і якість (як складові успішного процесу і технології наступної промислової переробки). З іншого боку ці ж самі показники є притаманними і при оцінці продукції (сировини) у виробництві, що дозволяє розглядати генеральний перехід на рівень стандартизованих сировинних ресурсів як стратегічний вектор розвитку галузі рослинництва в середньостроковій перспективі.

Саме з цього огляду в рамках оцінки технології основними етапами формування якісних показників сировини можуть розглядатися технологічні операції періоду догляду за посівами (враховуючи біологічні особливості культур). Цілком зрозуміло, що для формування уніфікованої за розмірами і якістю сировини значну роль можуть відігравати етапи підготовки до посіву, посів та збирання, але період догляду за посівами є стратегічно важливим.

Аграрне виробництво є однією з небагатьох сфер економіки з позитивним енергетичним балансом. Виходячи з характеру механізмів утилізації сонячної енергії саме період догляду за посівами більш повно збігається з біологічним формуванням кількісних і якісних показників сировини. В свою чергу повноцінна реалізація конкурентних переваг вітчизняного АПВ досить гостро ставить питання ощадливого та ефективного використання енергетичних ресурсів та відпові-

дної енергетичної оцінки як безпосередньо продукції так і технологічних складових її виробництва, переробки, утилізації.

Розподіл і аналіз технології за етапами основного обробітку ґрунту; передпосівної підготовки ґрунту та посіву; догляду за посівами і збирання дозволяє більш методологічно зважено підходити до моніторингу якості сировини та виділяти дієві фактори. Використання біологічних особливостей культури та зональних ґрунтово-кліматичних ресурсів через відповідні технологічні рішення слід розглядати як специфічні конкурентні переваги (табл. 2). Максимально біологічно підготовлена сировина дозволяє знизити наступні витрати на її підготовку до переробки (частка не поновлювальних мінеральних ресурсів в системі підготовки сировини сягає 8-10%).

13 польових культур було згруповано в 3 моельні групи - озими, ярі і пізні ярі, в рамках яких враховували специфіку відповідних технологічних підходів. Враховуючи, що генеральна матриця має певні аналітичні обмеження, при аналізі застосовували середні показники по культурах як об'єктах трансферу.

З одного боку на рівні груп культур і окремих культур встановлено прояв відповідної специфічності, а з іншого в системі технологічних підходів виявлено значні проблемні питання. В значній мірі результати аналізу підтверджують нераціональний і недостатньо системний підхід в технологічному забезпеченні. Що в свою чергу виділяє підвищену актуальність розробки напрямів методології трансферу цілісних технологій та реалізації нових організаційних підходів в системі технологічного трансферу.

За часткою технологічних операцій в період догляду за посівами на рівні озимих і ярих культур (рис.1.) було виділено провідні культури – озима пшениця (38,5%), цукрові буряки (35,4%) та соняшник (33,7%). При цьому чіткої і обґрунтованої закономірності по інших культурах не було виявлено.

Такий стан в значній мірі напряму і опосередковано може розглядатися як підтвердження недостатньо обґрунтованого і збалансованого технологічного забезпечення об'єктів трансферу виходячи з їх сировинної спрямованості.

Порівняльний аналіз та ранжування об'єктів трансферу за характером і розмахом мінливості частки технологічних операцій в період догляду за посівами (табл.3) дозволило в рамках задіяних технологій виділити більш стабільні культури. Табл. 3. Порівняльний аналіз та ранжування об'єктів трансферу за характером і розмахом мінливості частки технологічних операцій в період догляду за посівами, % / ранг.

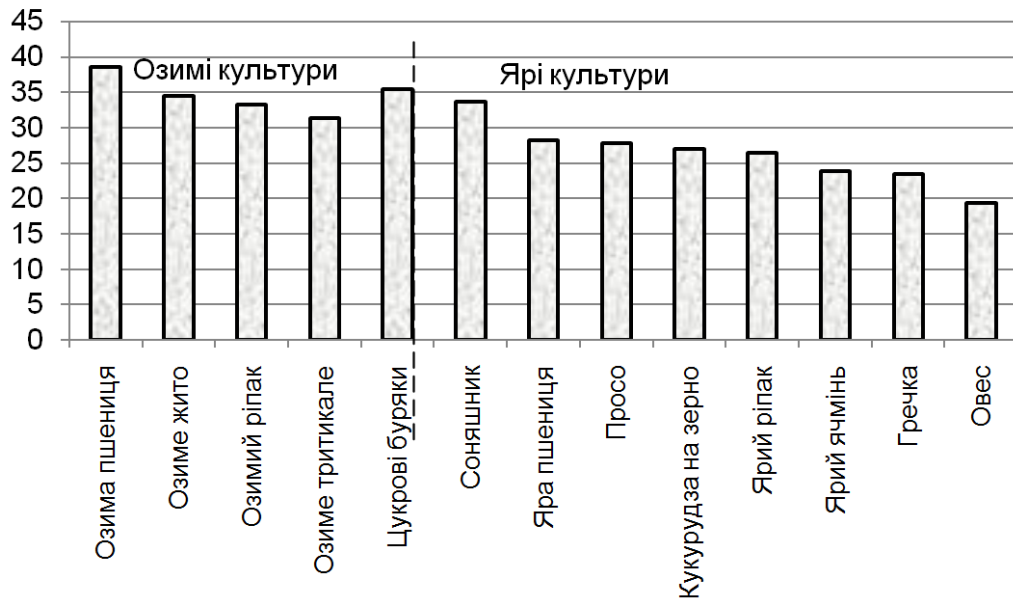


Рис. 1. Порівняльний аналіз тринадцяти польових культур (об'єктів трансферу) за середньозваженою часткою технологічних операцій при догляді за посівами, %

Таблиця 2. Порівняльний аналіз тринадцяти об'єктів трансферу за рівнем і спрямованістю технологічних операцій, шт./%

| № | Культура | Попередник | Рівень ресурсного забезпечення | Технологічні операції | | | | | | | | |
|------------------------------|-----------------|-------------------|--------------------------------|-----------------------|--------------------|------|----------------------------------|------|--------------------|------|----------|------|
| | | | | Всього | Основний обробіток | | Передпосівний обробіток та сівба | | Догляд за посівами | | Збирання | |
| | | | | | шт. | % | шт. | % | шт. | % | шт. | % |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 |
| 1 | Озима пшениця | Сидеральний пар | Високий | 26 | 4 | 15,4 | 3 | 11,6 | 13 | 50,0 | 6 | 23,0 |
| | | | Достатній | 37 | 7 | 18,9 | 5 | 13,6 | 18 | 48,6 | 7 | 18,9 |
| | | | Задовільний | 28 | 6 | 21,4 | 7 | 25,0 | 8 | 28,6 | 7 | 25,0 |
| | | | Низький | 27 | 6 | 22,2 | 8 | 29,6 | 5 | 18,6 | 8 | 29,6 |
| | | Зайнятий пар | Високий | 27 | 5 | 18,5 | 3 | 11,1 | 13 | 48,2 | 6 | 22,2 |
| | | | Достатній | 37 | 6 | 16,2 | 5 | 13,5 | 19 | 51,4 | 7 | 18,9 |
| | | | Задовільний | 29 | 6 | 20,6 | 8 | 27,6 | 8 | 27,6 | 7 | 24,2 |
| | | | Низький | 23 | 2 | 8,7 | 8 | 34,8 | 5 | 21,7 | 8 | 34,8 |
| | | Зернобобові | Високий | 25 | 3 | 12,0 | 3 | 12,0 | 13 | 52,0 | 6 | 24,0 |
| | | | Достатній | 35 | 5 | 14,3 | 5 | 14,3 | 18 | 51,4 | 7 | 20,0 |
| | | | Задовільний | 29 | 6 | 20,7 | 8 | 27,6 | 8 | 27,6 | 7 | 24,1 |
| | | | Низький | 22 | 1 | 4,5 | 8 | 36,4 | 5 | 22,7 | 8 | 36,4 |
| | | Багаторічні трави | Високий | 26 | 4 | 15,5 | 3 | 11,5 | 13 | 50,0 | 6 | 23,0 |
| | | | Достатній | 36 | 6 | 16,6 | 5 | 13,9 | 18 | 50,0 | 7 | 19,5 |
| | | | Задовільний | 29 | 6 | 20,7 | 8 | 27,6 | 8 | 27,6 | 7 | 24,1 |
| | | | Низький | 24 | 3 | 12,6 | 8 | 33,3 | 5 | 20,8 | 8 | 33,3 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 28,81 | 4,75 | 16,5 | 5,93 | 20,7 | 11,06 | 38,5 | 7,00 | 24,3 |
| 2 | Озиме жито | Горох | Високий | 22 | 3 | 13,6 | 3 | 13,6 | 10 | 45,5 | 6 | 27,3 |
| | | | Достатній | 30 | 5 | 16,7 | 5 | 16,7 | 13 | 43,3 | 7 | 23,3 |
| | | | Задовільний | 25 | 2 | 8,0 | 9 | 36,0 | 7 | 28,0 | 7 | 28,0 |
| | | | Низький | 24 | 2 | 8,3 | 8 | 33,3 | 5 | 20,8 | 9 | 37,6 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 25,25 | 3,00 | 11,9 | 6,25 | 24,8 | 8,75 | 34,6 | 7,25 | 28,7 |
| 3 | Озиме тритикале | Зернобобові | Високий | 19 | 3 | 15,8 | 3 | 15,8 | 7 | 36,8 | 6 | 31,6 |
| | | | Достатній | 28 | 5 | 17,9 | 5 | 17,9 | 11 | 39,2 | 7 | 25,0 |
| | | | Задовільний | 28 | 5 | 17,9 | 9 | 32,1 | 7 | 25,0 | 7 | 25,0 |
| | | | Низький | 21 | 2 | 9,5 | 8 | 38,1 | 5 | 23,8 | 6 | 28,6 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 24,00 | 3,75 | 15,6 | 6,25 | 26,0 | 7,50 | 31,3 | 6,50 | 27,1 |

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 |
|------------------------------|-----------------------|--------------------|-------------|-------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 4 | Яра пше- ниця | Цукрові буряки | Високий | 20 | 3 | 15,0 | 4 | 20,0 | 7 | 35,0 | 6 | 30,0 |
| | | | Достатній | 27 | 4 | 14,8 | 6 | 22,3 | 10 | 37,0 | 7 | 25,9 |
| | | | Задовільний | 24 | 1 | 4,2 | 10 | 41,7 | 6 | 25,0 | 7 | 29,1 |
| | | Озимі зер- нові | Низький | 21 | 1 | 4,8 | 10 | 47,6 | 3 | 14,3 | 7 | 33,3 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 23,00 | 2,25 | 9,7 | 7,50 | 32,7 | 6,50 | 28,2 | 6,75 | 29,4 |
| 5 | Ярий ячмінь | Озима пшениця | Високий | 19 | 4 | 21,0 | 4 | 21,0 | 5 | 26,4 | 6 | 31,6 |
| | | | Достатній | 25 | 5 | 20,0 | 6 | 24,0 | 7 | 28,0 | 7 | 28,0 |
| | | | Задовільний | 22 | 2 | 9,0 | 8 | 36,5 | 5 | 22,7 | 7 | 31,8 |
| | | | Низький | 22 | 2 | 9,0 | 7 | 31,8 | 4 | 18,3 | 9 | 40,9 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 22,00 | 3,25 | 14,8 | 6,25 | 28,4 | 5,25 | 23,9 | 7,25 | 32,9 |
| 6 | Овес | Озимі зер- нові | Високий | 18 | 4 | 22,2 | 4 | 22,2 | 4 | 22,2 | 6 | 33,4 |
| | | | Достатній | 23 | 5 | 21,7 | 6 | 26,1 | 5 | 21,7 | 7 | 30,5 |
| | | | Задовільний | 21 | 1 | 4,8 | 9 | 42,9 | 5 | 23,8 | 6 | 28,5 |
| | | | Низький | 21 | 2 | 9,5 | 9 | 42,9 | 2 | 9,5 | 8 | 38,1 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 20,75 | 3,00 | 14,5 | 7,00 | 33,7 | 4,00 | 19,3 | 6,75 | 32,5 |
| 7 | Кукурудза на зерно | Озима пшениця | Високий | 19 | 4 | 21,1 | 5 | 26,3 | 5 | 26,3 | 5 | 26,3 |
| | | | Достатній | 25 | 6 | 24,0 | 8 | 32,0 | 7 | 28,0 | 4 | 16,0 |
| | | | Задовільний | 22 | 2 | 9,1 | 10 | 45,5 | 6 | 27,3 | 4 | 18,1 |
| | | | Низький | 19 | 2 | 10,5 | 8 | 42,1 | 5 | 26,3 | 4 | 21,1 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 21,25 | 3,50 | 16,5 | 7,75 | 36,5 | 5,75 | 27,0 | 4,25 | 20,0 |
| 8 | Просо | Озима пшениця | Високий | 20 | 4 | 20,0 | 5 | 25,0 | 5 | 25,0 | 6 | 30,0 |
| | | | Достатній | 23 | 4 | 17,4 | 7 | 30,4 | 7 | 30,4 | 5 | 21,8 |
| | | | Задовільний | 26 | 2 | 7,7 | 10 | 38,5 | 8 | 30,8 | 6 | 23,0 |
| | | | Низький | 26 | 2 | 7,7 | 10 | 38,5 | 6 | 23,0 | 8 | 30,8 |
| | | Цукрові буряки | Високий | 19 | 3 | 15,8 | 5 | 26,3 | 5 | 26,3 | 6 | 31,6 |
| | | | Достатній | 23 | 3 | 13,0 | 8 | 34,8 | 7 | 30,4 | 5 | 21,8 |
| | | | Задовільний | 25 | 1 | 4,0 | 10 | 40,0 | 8 | 32,0 | 6 | 24,0 |
| | | | Низький | 25 | 1 | 4,0 | 10 | 40,0 | 6 | 24,0 | 8 | 32,0 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 23,37 | 2,50 | 10,7 | 8,12 | 34,8 | 6,50 | 27,8 | 6,25 | 26,7 |
| 9 | Гречка | Цукрові буряки | Високий | 18 | 3 | 16,7 | 5 | 27,8 | 3 | 16,7 | 7 | 38,8 |
| | | | Достатній | 19 | 3 | 15,8 | 7 | 36,8 | 3 | 15,8 | 6 | 31,6 |
| | | | Задовільний | 25 | 1 | 4,0 | 10 | 40,0 | 8 | 32,0 | 6 | 24,0 |
| | | | Низький | 23 | 1 | 4,3 | 10 | 43,5 | 6 | 26,1 | 6 | 26,1 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 21,25 | 2,00 | 9,4 | 8,00 | 37,6 | 5,00 | 23,5 | 6,25 | 29,5 |
| 10 | Соняш- ник | Озима пшениця | Високий | 22 | 5 | 22,7 | 5 | 22,7 | 7 | 31,9 | 5 | 21,7 |
| | | | Достатній | 27 | 6 | 22,2 | 7 | 25,9 | 10 | 37,1 | 4 | 14,8 |
| | | | Задовільний | 26 | 3 | 11,5 | 10 | 38,5 | 9 | 34,6 | 4 | 15,4 |
| | | | Низький | 20 | 3 | 15,0 | 7 | 35,0 | 6 | 30,0 | 4 | 20,0 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 23,75 | 4,25 | 17,9 | 7,25 | 30,5 | 8,00 | 33,7 | 4,25 | 17,9 |
| 11 | Цукрові буряки | Озима пшениця | Високий | 21 | 6 | 28,6 | 4 | 19,0 | 8 | 38,1 | 3 | 14,3 |
| | | | Достатній | 26 | 8 | 30,8 | 6 | 23,1 | 9 | 34,6 | 3 | 11,5 |
| | | | Задовільний | 27 | 7 | 25,9 | 7 | 25,9 | 8 | 29,7 | 5 | 18,5 |
| | | | Низький | 25 | 4 | 16,0 | 7 | 28,0 | 10 | 40,0 | 4 | 16,0 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 24,75 | 6,25 | 25,3 | 6,00 | 24,2 | 8,75 | 35,4 | 3,75 | 15,1 |
| 12 | Озимий ріпак | Озимі зер- нові | Високий | 18 | 4 | 22,2 | 3 | 16,7 | 7 | 38,9 | 4 | 22,2 |
| | | | Достатній | 23 | 5 | 21,7 | 4 | 17,4 | 10 | 43,5 | 4 | 17,4 |
| | | | Задовільний | 27 | 3 | 11,1 | 9 | 33,3 | 10 | 37,0 | 5 | 18,6 |
| | | | Низький | 19 | 3 | 15,8 | 8 | 42,1 | 2 | 10,5 | 6 | 31,6 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 21,75 | 3,75 | 17,3 | 6,00 | 27,6 | 7,25 | 33,3 | 4,75 | 21,8 |
| 13 | Ярий ріпак | Озимі зер- нові | Високий | 18 | 5 | 27,8 | 4 | 22,2 | 5 | 27,8 | 4 | 22,2 |
| | | | Достатній | 23 | 6 | 26,1 | 6 | 26,1 | 7 | 30,4 | 4 | 17,4 |
| | | | Задовільний | 25 | 2 | 8,0 | 10 | 40,0 | 8 | 32,0 | 5 | 20,0 |
| | | | Низький | 21 | 2 | 9,5 | 10 | 47,6 | 3 | 14,3 | 6 | 28,6 |
| Середнє по об'єкту трансферу | | | | 21,75 | 3,75 | 17,3 | 7,50 | 34,5 | 5,75 | 26,4 | 4,75 | 21,8 |

Таблиця 3. Порівняльний аналіз та ранжування об'єктів трансферу за характером і розмахом мінливості частки технологічних операцій в період догляду за посівами, % ранг.

| № | Культури | мінімальне | максимальне | розмах мінливості | середнє | до середнього | ранг |
|-----------------------|--------------------|------------|-------------|-------------------|---------|---------------|------|
| Озимі культури | | | | | | | |
| 1 | Озима пшениця | 18,6 | 52,0 | 33,4 | 38,5 | 0,86 | 12 |
| 2 | Озиме жито | 20,8 | 45,3 | 24,5 | 34,5 | 71,0 | 9 |
| 3 | Озимий ріпак | 10,5 | 43,5 | 33,0 | 33,3 | 0,99 | 13 |
| 4 | Озиме тритикале | 23,8 | 39,2 | 15,4 | 31,3 | 0,49 | 6 |
| Ярі культури | | | | | | | |
| 5 | Цукрові буряки | 29,7 | 40,0 | 10,3 | 35,4 | 0,29 | 3 |
| 6 | Соняшник | 30,0 | 37,1 | 7,1 | 33,7 | 0,21 | 2 |
| 7 | Яра пшениця | 14,3 | 37,0 | 22,7 | 28,2 | 0,80 | 11 |
| 8 | Просо | 23,0 | 32,0 | 9,0 | 27,8 | 0,32 | 4 |
| 9 | Кукурудза на зерно | 26,3 | 28,0 | 1,7 | 27,0 | 0,06 | 1 |
| 10 | Ярий ріпак | 14,3 | 32,0 | 17,7 | 26,4 | 0,67 | 7 |
| 11 | Ярий ячмінь | 18,3 | 28,0 | 9,7 | 23,9 | 0,41 | 5 |
| 12 | Гречка | 15,8 | 32,0 | 16,2 | 23,5 | 0,68 | 8 |
| 13 | Овес | 9,5 | 23,8 | 14,3 | 19,3 | 0,74 | 10 |

Як і слід було очікувати на сьогодні, попри значний наявний потенціал, озимі культури (за виключенням озимого тритикале – 6-й ранг) не можна розглядати як об'єкти трансферу з відпрацьованою системою їх технологічного забезпечення на необхідному рівні компенсаторики.

Серед ярих культур близькими до озимих культур за характером розмаху мінливості є яра пшениця – 11-й ранг та овес – 10-й ранг. За ранговою оцінкою (в рамках діючих технологій) достатньо логічно виділяються кукурудза на зерно – 1-й ранг та соняшник – 2-й ранг – як експорто спрямовані об'єкти. Позиції цукрових буряків – 3-й ранг добре вписуються в їх суто сировинний характер використання. У зведеному вигляді вимальовується невідповідність рівня задіяних технологій та актуальність більш обґрунтованого технологічного забезпечення.

Висновки.

1. В переважній більшості технології, що на сьогодні функціонують в галузі рослинництва - не в повній мірі відповідають необхідним вимогам переходу до рівня стандартизованих сировинних ресурсів та їх комерційної реалізації.

2. Виділення дієвих методологічних підходів активно сприяє досягненню більш високого рівня адаптації чинників технологій для галузі рослинництва і формування структуроутворюючих елементів інноваційно спрямованої організаційної структури на засадах наскрізної координації.

3. Формування цілісних технологій як об'єктів трансферу має базуватися на засадах наскрізної координації різних галузей та логістики диверсифікованого використання.

Література

1. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/publish/article.art_id=47920
2. «Ключові особливості інноваційної політики як основи для розробки заходів з посилення інновацій, що сприятимуть наближенню України до конкурентної економіки знань-порівняння ЄС та України.» Витримки з аналітичної роботи проєкту ЄС «Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні» за редакцією Гудрун Румф / Джорджа Строгілопулоса / Ігора Єгорова. – К.: Фенікс, 2011. – 99 с.
3. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» // Відом. Верхов. Ради України (ВВР). – 2010. – № 12. – С. 93.
4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Стат. зб. – К.: Державна служба статистики України, 2011 р. – 282 с.
5. Кириченко В.В., Тимчук В.М. Методологія трансферу інновацій в агропромислове виробництво. – Х., 2009. – 230 с.

6. Технології вирощування зернових і технічних культур в умовах Лісостепу України / за ред. П.Т. Саблука, Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева 2-ге вид., доп. – К.: ННЦ ІАЕ, 2008. – 720 с.

7. Наукові основи агропромислового виробництва в зоні Лісостепу України / ред. М.В. Зубець та ін. – К.: Аграрна наука, 2010. – 980 с.

8. Каталог-хрестоматія прогресивних технологій / За ред. А.Ф. Гойчука, Д.І. Мазоренка. – Харків-Київ: ХНТУСГ, 2006. – 94 с.

9. Технологічні карти та витрати на вирощування сільськогосподарських культур з різним ресерсним забезпеченням / за ред.. Д.І. Мазоренка, Г.Є. Мазнева. – Харків: ХНТУСГ. – 2006. – 725 с.

10. Денисюк В. Міжнародний трансфер технологій: сучасний зміст, аналіз закордонної та національної статистики / В. Денисюк // Економіст. – 2005. – № 2. – С.42 - 47.

11. Чухрай Н.І. Трансфер і комерціалізація технологічних інновацій / Н.І. Чухрай // Економіка промисловості. – 2002. – № 3(17). – С.160 - 166.

12. Тимчук В. М. Проблемні питання трансферу технологічних інновацій в АПВ / В.М. Тимчук // Вісник аграрної науки. – 2013. – №2. – С.23 - 25.

13. Шубравська О. Інноваційний розвиток аграрного сектора економіки: теоретико-методологічний аспект // Економіка України. – 2012. – № 1. – С.27-35.

14. Макаров М.О. Формування інноваційної структури в АПК / М.О. Макаров // Економіка АПК. – 2009. – № 5. – С.93 - 97

15. Шапошников А.А. Трансфер технологій: определения и формы / А.А. Шапошников // Инновации. – 2005. – № 1(78). – С.57-60.

16. Чабан В.Г. Трансфер інноваційних технологій в аграрному секторі / В.Г. Чабан // Агроінком. – 2006. – № 2. – С.46-50.

17. Timchuk V.M. Methodological approaches to simulating and forming technological innovations in plant production // Вісник центру наукового забезпечення АПВ Харківської області – 2014. – №16. – С. 320 - 328

Аннотация

Методологические подходы оценки технологий в отрасли растениеводства

В.М. Тимчук, С.И. Святченко, Л.С. Осипова

В рамках стратегического перехода аграрного сектора экономики до уровня агропромышленного производства технологическая инновация является одним из действенных инструментов обеспечения конкурентоспособности и структурообразующим организационным фактором сквозной координации. На сегодня отечественное АПП находится на переходном уровне от сельского хозяйства до агропромышленного производства, что не позволяет в полной мере реализовывать в рамках трансфера ведущую роль технологии и обеспечивать необходимую стабильность производства. С позиций построения инновационной системы для отрасли растениеводства методологические подходы формирования и оценки технологических инноваций как системных решений являются актуальными и стратегически важными.

Ключевые слова: *растениеводство, полевая культура, технология, операция, реализация, инновация, инвестиция, трансфер технологий.*

Abstract

Methodological approaches for technology assessment agricultural industry

V.M. Tymchuk, S.I. Svyatchenko, L.S. Osipova

The technological innovation is one of the most effective tools to ensure competitiveness and cross-cutting coordination for strategic development of agro-industrial production. Today the domestic agro sector is standing on the level of transition from the ordinary agriculture to the agro industrial production, which does not allow provide the central role of technology transfer and the necessary stability of production. From the standpoint of building innovative systems for plant production field the methodological approaches formation and evaluation of technological innovation as system solutions are relevant and strategically important.

Keywords: *crops, field crops, technology, operations, marketing, innovation, investment, technology transfer*

Представлено: В.И.Мельник / Presented by: V.I.Mel'nik

Рецензент: Н.Г.Цехмейструк / Reviewer: N.G.Tsehmeystruck

Подано до редакції / Received: 28.03.2015